

# Monitorowanie stężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy

## Wykaz najwyższych dopuszczalnych stężeń

Najwyższe dopuszczalne wartości stężeń dla zdrowia w środowisku pracy znajdują się w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. 2014, poz. 817 wraz z późn. zm.). Załącznik nr 1 do tego rozporządzenia stanowi wykaz, w którym wyodrębniono czynniki chemiczne i pyłowe, w tym 524 substancje chemiczne oraz 19 rodzajów pyłów.

Na szczególną uwagę zasługują substancje chemiczne, dla których określono wartość najwyższego dopuszczalnego stężenia pułapowego, gdyż podczas procesów wykonywania pracy ich stężenie w środowisku pracy nie powinno zostać przekroczone w żadnym momencie. Powietrze, w którym dochodzi do emisji czynników chemicznych z określonym NDSP musi być monitorowane w sposób ciągły.

## Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń

Pracodawca, u którego w zakładzie pracy zidentyfikowano substancje z przekroczonym najwyższym dopuszczalnym stężeniem na stanowiskach pracy jest zobowiązany do wprowadzenia zmian mających na celu poprawę warunków pracy. Zmiany mogą obejmować m.in. automatyzację lub hermetyzację procesu technologicznego, zastosowanie dodatkowych systemów wentylacyjnych, zmianę środków ochrony zbiorowej i osobistej, zastosowanie organizacyjnych form ograniczenia ekspozycji

na substancje toksyczne, takie jak rotacja pracowników na stanowiskach szkodliwych, skrócony lub limitowany czas pracy w ciągu roku.

## Obowiązki pracodawcy

W przypadku występowania czynników szkodliwych na stanowiskach pracy pracodawca zobowiązany jest do poinformowania pracowników o ryzyku zawodowym związanym z wykonywaną pracą, utrzymywania w stałej sprawności urządzeń ograniczających lub eliminujących te czynniki, przeprowadzania na swój koszt badań i pomiarów oraz ich rejestrowania i przechowywania, informowania pracowników o wynikach ostatnio przeprowadzonych badań i pomiarów, umieszczania ich na odpowiednich stanowiskach pracy oraz systematycznego wpisywania wyników wykonanych badań do rejestru oraz karty wyników badań i pomiarów zgodnie z załącznikiem nr 1 i 2 zamieszczonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. Nr 33, poz. 166 z późn. zm.). Dokumenty te pracodawca ma obowiązek przechowywać przez okres 40 lat, licząc od daty ostatniego wpisu, natomiast wyniki pomiarów/badań

środowiska pracy przez trzy lata, licząc od daty ich wykonania. W przypadku likwidacji zakładu pracy pracodawca ma obowiązek niezwłocznie przekazać rejestr oraz kartę właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu, a w odniesieniu do jednostek, o których mowa w art. 20 ust. 1 i art. 20a ust. 1 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851 z późn. zm.) - odpowiednio właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji albo właściwemu komendantowi wojskowego ośrodka medycyny prewencyjnej. Wyniki badań i pomiarów wpisane do rejestru i karty powinny być niezwłocznie udostępniane pracownikowi, byłemu pracownikowi, ich przedstawicielowi ustawowemu lub pełnomocnikowi, na jego pisemne żądanie. ■

EWELINA STRZELECKA-SZEWC  
specjalista ds. kart charakterystyki  
Theta Doradztwo Techniczne



Fot. Depositphotos\_Jeff Banke